

ՀԱՅՐԵՆԻԹ

Լ Ր Ա Ք Ի Ր

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԱԶԳԱՅԻՆ, ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ

ԱԶԳԱՅԻՆ

Արարատեան ազգանուէր ընկերութեան չորրորդ տարեգարձի հանդէսը կատարեցաւ կիրակի օր ամենայն շքեղութեամբ Դասպարեան Յարութիւն աղայի պանդոկի սրահին մէջ, ուր և փառաւոր կոչուեց մը տրուեցաւ ի պատիւ ընկերութեան տարեգարձի:

Սոյն հանդիսին ներկայ կը գտնուէին Ազգային ժողովոյ ատենապետ վսեմ. Ստեփան Իսախան Ասլանեան, քանի մը երեսփոխանք, Հայ Խմբագրատեղեւոր, Թանի, Կօլօսի, Տէպայի, Էնտէփանտանս Պէլժի թղթակիցը և Արարատեան ընկերութեան պատուաւոր անդամք:

Ընկերութեան ընդհանուր ժողովոյ ատենապետ Մեծ. Դարբիէլ Էֆէնտի Նորատունկեան ի դիմաց ընկերութեան ատենախօսութիւն մ'ընելով, ընկերութեան կազմութեան, հինգ տարիէ ի վեր ըրած յառաջդիմութեան և նպատակին ու ոգւոյն վրայ իմաստալից տեսութիւն մ'ըրաւ, շնորհակալութիւն յայտնեց հանդիսականաց որք իրենց ներկայութեամբը պատուած էին և ամէն անոնց հեռաւոր և մերձաւոր պաշտպանաց ընկերութեան որոնք իրենց բարոյական և դրամական ձեռնտուութեամբը օժանդակած էին և նպատաւած ընկերութեան:

Յետ այնորիկ վսեմ. Ստեփան վառ որ հանդիսին կը նախագահէր, վեհ. Սուլթանին կենացը բաժակ առաջարկեց հետեւեալ խորհրդաւոր խօսքերով.

«Արարատեան ընկերութիւնը յուսատու է ազգին, և հանգոյն Արարատեան աղանոյն դաստիարակութեան դալար դասինեայ պատկի ձեռնին վերակենդանութիւն կաւետէ մեզ երկինք հաշտ և երկիրս պատրաստ գտնելով: Դաստիարակութիւնը հիմն է ազգաց վերանորոգման, և միջիթարական է մեզ, տեսնել որ Արարատեան երիտասարդութիւնը կատարելութեան խոհուն տոկուն ընթացքով դաստիարակութիւնն ընտրած է ասպարէզ իր փութածման վաստակոց և անոր տալերքը կը սերմանէ հայրենեաց արգաւանդ հողերուն մէջ: Արդիւնաւորութիւն մաղթենք նմա և տեւողութիւն ցորչալի իւր համանուն լեռուն կայ

և մնայ կանգուն յաշտարհի:

«Բայց ըստ որում ազգային վերակենդանութեան նկատմամբ ամեն Հայու աչք դէպ այն վեհագեղեցիկը յառին, որ առաջինն եղաւ ի շարս սուլթանաց մեր ազգին համար ի մասնաւորի ապահովութիւնը և բարեօրոգումը խոստացող և օտորագրող, և առաջին պիտի ըլլայ անշուշտ պանոնք իրականացնելու հոգ տանող, մեր անաշխ քաժակն ալ իրաւամբ անոր կը վերընծայենք: Բաժակ ուրեմն ի կենդանութիւն մեր Օգոստովաու Կայսեր Սուլթան Ապտիւլ Համիտ Խանին Օսմանեանց:»

Յետոյ Մեծ. Տիգրան Էֆ. Եռուսեփեան Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր կենացը բաժակ առաջարկեց. հանդիսականք յոտին կանգնելով ուրախութեան ցոյցերով սրահը դղրդեցին:

Այնուհետև հետզհետէ ատենախօսեցին եւրոպական լրագրաց բոլոր թղթակիցները, Շաշեան եղբարք, Զարեհ Էֆ. Շիշմանեան, Մերեմեմուլի Էֆէնտի, Անդրանիկ Էֆ. Այվազեան և Դպրոցասիրաց-Արեւելեան ընկերութեան Ատենապետ Էֆէնտի:

Նոյնպէս բաժակներ ըմպեցան ի կենդանութիւն վսեմ. նախագահին, եւրոպական թղթակցաց և ի կենդանութիւն Հայ Խմբագրատեղեւոր որոյ ի պատասխանի իւթիւնեան Էֆէնտի շնորհակալութիւն յայտնեց յանուն Հայ Խմբագրութեան:

Վսեմ. Նախագահը յետ ամենեցուն դոհունակութիւն յայտնեց յանուն բոլոր հանդիսականաց Արարատեան ընկերութեան բարեջան և ազգասէր անդամոց որք Հայաստանի և ի մասնաւորի վասպուրականի մէջ կրթութիւնը ձգտաբար ծաւալելու համար քրտնաթոր և անխնջ աշխատութեամբ կը վաստակին վանայ մէջ վարժապետանոց մը և թիւրք, Դասվան և Գորնթ գիւղերուն մէջ դպրոցներ հիմնելու կը յաջողին և այսպիսի առիթներով Հայ Ազգը եւրոպիոյ ծանօթացնելու գովելի իրէն ու փափաքը կիրառործին:

Սեղանը երեք ժամէ աւելի տեւեց. հանդիսականք ուրախ զուարթ մեկնեցան իրենց հետ տանելով Արարատեան ընկերութեան տարեգարձի քաղցր լիշա-

տակը և ազգային միութեան պաշտօնի գին որոյ հեղինակ եղած էր ընկերութիւնը:

Մայրաքաղաքի անգղիական դեսպանտան առաջին քարտուղար Սըր Ա. Սանտիսընի ստորագրութեամբ Ազգային Պատրիարքարան ուղղեալ գիր մը կը ծանուցանէ թէ Բ. Դուռը յանձնարարած է Անգղիոյ դեսպանատան որ իմացնէ Հայոց պատրիարքարանի թէ Ֆրէնուզի վանհայր Գեր. Նիկողոս եպիսկոպոս և իւր ընկերք ազատ են Մարաշ երթալ և կայսերական քննչաց ներկայացնել իրենց վկայութիւնները:

Նիկողոս սրբազան Անգղիոյ դեսպանատունը դիմելով, Մարաշ երթալու պատրաստակոտնութիւնն յայտնեց. սուկայն թնդերց որ հարկ եղած ապահովութիւնն ընծայուի իրեն:

— Հալէպէն վսեմ. Նուրեան Էֆէնտի կողմանէ Պատրիարքարան զարնուած հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ Հալէպի մէջ ծագած խռովութիւնք Տ. Մըկերտիչ կաթողիկոսի ջանից շնորհիւ (.) վերջացեր և ամենայն ինչ խաղաղեր է Գեր. Մովսէս վարդապետի հեռացուցմամբ:

Արդէն Տ. Մկերտիչ կաթողիկոս հեռագրած էր ի Պատրիարքարան թէ ըստ հրահանգի Ս. Պատրիարքի պատրաստ է կայսերական քննիչներու հետ Մարաշ երթալու, այնու պայմանաւ որ Մովսէս վարդապետ Հալէպէն հեռացուցուի. վարչութիւնն ալ կործմաբ պարտաւորեր է հեռագրել առ Մովսէս վարդապետ որ անմիջապէս ելեալ ի Պոլիս գայցէ:

Յաւալի է որ Տ. Մկերտիչ կաթողիկոս ազգային մահու և կենաց խնդրոյ մը մէջ իսկ իւր ատելութիւնն ու կիրքը այն աստիճան տառալ կը վարէ որ Ունիոյ խնդրոյն քննութեան առթիւ Մարաշ երթալու համար ըստ հրամանի Ս. Պատրիարք Հօր, Մովսէս վարդապետի Հալէպէն հեռացուցումը պայման կը դնէ, որով և զվարչութիւնը նեղը կը լծէ միմիայն իւր չարախորհուրդ նպատակին հասնելու համար:

Ս. Պատրիարք Հայրը և վարչութիւնը արդեօք պիտի յաջողին Տ. Մկերտիչ Կա-

Թողիկոսի վրայ ունեցած համակիր ըզ-
գացմանցն փոխարեն նորա ազգագու-
ծառայութիւնները տեսնելու և ներկայ
ազգային փափակ խնդրոյն մէջ նորա
օգտակար աշխատութիւնը վայելելու ժա-
մանակը պիտի յայտնէ . . .

— Զմիւռնիոյ Առաջնորդ Գեր. Տ.
Մելքիսեդէկ Ծ. վարդապետ Մուրատեան
երկուշաբթի օր Զմիւռնիայէն մայրաքա-
ղաքս եկաւ . Նորին գերապատուութիւ-
նը յառաջիկայ շաբաթ օր Ս. Էջմիածին
կուղեւորի եպիսկոպոսական բարձր սո-
սիալան ընդունելու համար :

Սեբաստիոյ Առաջնորդ Գեր. Տ. Պետ-
րոս վարդապետ ալ մի և նոյն աստիճա-
նին արժանանալու համար Եջմիածին
ուղեւորներ է :

— Էսայեան Մեծ. Մկրտիչ Էֆ. որ
ժամանակէ մը հետէ յիւրոպա կը գա-
նուէր, երկուշաբթի օր մայրաքաղաքս
վերադարձաւ :

— Գեր. Տ. Խորէն Ս. Եպիսկոպոս Մի-
թաբեան այսօր Հալէպ կուղեւորի իբրեւ
օժանդակ Տ. Մկրտիչ Էֆթողիկոսի Ու-
նիոյ խնդրոյն մէջ, որոյ քննութեան
կատարուելէն վերջը Ուրֆա իւր առաջ-
նորդատեղին պիտի մեկնի :

— Ստոյգ աղբիւրէ իմացանք թէ կայ-
սերական քննիչները թակաւին Հալէպ
կը գտնուին և վսեմ. Նուրեան էֆէնտի
հեռագրաւ իւր ընտանիքը Հալէպ կո-
չեր է :

— Կարնոյ, Մշոյ և վանայ կայսերա-
կան երկրորդ քննիչ Աղաբէկեան Սար-
գիս էֆէնտի Կիրակի օր Ս. Պատրիար-
քին այցելութեան երթալով, երկարօ-
րէն տեսակցեր են :

— Խառն ժողովն այսօր նիստ ունի
ի Ղալաթիա առաջնորդական քանի մը
կարեւոր խնդրոց կարգադրութեան հա-
մար :

— Յաւօք սրտի իմացանք թէ Պիլ-
ճիկի Առաջնորդ Գեր. Տ. Ղեւոնդ Ծ.
վարդապետ Եջմիածին Պիլճիկի Ա-
ռաջնորդական պաշտօնէն հրաժարական
տուեր է :

ՊԱՐՈՆ ՔԱՆԻԿ ԱՐԱՄ

Ազգային նշանաւոր Տպագրատպետը
յետ անողոք հիւանդութեան իւր մահ-
կանացուն կնքելով ի հասակի 59 տեան,
յուզարկաւորութեան տիրուր հանդէսը
կատարեցաւ երէկ խաղաղօրէն եկեղեցին,
ուր Գեր. Նար-Պէյ օրբաքն. ազգու դաւ-
բանականաւ մը հանգուցելոյն ընտիր ըն-
տիր բարեմասնութիւնները դրուատեց :

Պ. Ճանիկ Արամ որ բնիկ Նիկոմիդա-
ցի էր, Հայկական զուտ զգացմամբ
վառեալ Հայ մ' էր . ազգային տպագ-
րութեան մեծ կենդանութիւն տուած
և իւր արհեստական տաղանդովն ու ճա-
շակաւը տպագրական գիւտերու և յար-
գարուն ու վայելուչ առեւերու նորահը-
նար ձևոց հեղինակ եղած էր :

Այսպիսի մեծ արհեստաւորի մը վա-
ղահաս կորուստը ազգովին վշտակրու-
թեան և ցաւոց արժանի է :

Հանգուցելոյն այրի ամուսնոյն և դե-

ռահաս միակ օրդւոյն երկնից միխիթա-
րութիւնը կը հայցեմք :

... Խմբագիր

Պատուական Հայրենեաց 516րդ թը-
ւոյն մէջ՝ ազգային երեսփոխանական
նոր ընտրութեանց վրայ խօսած առեւ-
նիդ յիշեցուցեր էիք ժողովրդեան՝ թէ
իր ընտրելիք նոր երեսփոխաններն ինչ
յատկութիւն պէտք է ունենան : Մի
նուիրական պարտք էր այս, զոր կատա-
րելու փութացեր էիք :

Այլ քիչ մը վերջն ալ դառն, բայց մի
անհրաքելի ճամբարութիւն խոստովանած
էիք, այն է՝ թէ կան երեսփոխաններ՝
որք հիւանդութիւն կեղծելով՝ ժողովոյ
նիստերէն բացալայ կը գտնուին : Այս-
պիսիք ազգին դաւաճանները կոչած է-
իք : Մեծ. Խմբագիր, ձեր այս դիտո-
ղութիւնը խիստ ճիշդ է . և ինչո՞ւ իրա-
ւունք չունենաք դաւաճան կոչելու այն
երեսփոխանը՝ որ հիւանդութեան պատրու-
ով կը նուիրական պաշտօնն առ-
տն կը կոխէ : Նա մանաւանդ երկու տա-
րիէ հետէ դիւանին վրայ պաշտօն ունե-
նալովսիւր՝ ի հարկէ այդ դաւաճան երեսփո-
խանաց Երեսփոխան լաւ տեղեակ էք :

Կը գովեմ զՁեզ, և մասնաւորապէս
շնորհակալեքս կը յայտնեմ Ձեզ, որ իբ-
րեւ խմբագիր, Ատենադպիր-Երեսփո-
խան . և իբրեւ պաշտպան ժողովրդեան
իրական շահուց և սիրող ազգին վերա-
կենդանութեան, դաւաճան կոչեր էիք ի-
րենց պարտքը չճանչցող երեսփոխաննե-
րը : Մի՛ շեղիք այդ Ձեր սկզբունքէն,
որ շատերուն ալ է, թերեւս ուրիշ խում-
բագիրներ ալ մի և նոյն իրաւացի դիտո-
ղութիւնն ընեն :

Սոյնը Ձեր թերթին մէջ հրատարա-
կելնիդ խնդրելով,

Մնամ Ձերդ-

17 ապրիլ 1879

Կ. Պօլիս

ՊԱՇՏՈՆԱԿԱՆ ԾԱՆՈՒՅՄՈՒՆԻՔ

ԱԶԳ. ՎԱՐՁՈՒԹԵԱՆ ՏՆՏԵՍ. ԽՈՐՀՐԴՈՅ
Իսկիւտար Ս. Կարապետ եկեղեցւոյ Թաղ.
Սնտուկին ելումտից 29 ամեայ հաշուեցոյցը՝
որ 1876 յունվարէն սկսելով կը յանգի ցվերջ
մոյիս 1878 .

Պէտքէրէի եկեղեցւոյ Թաղ. Սնտուկին
ելումտից միամեայ հաշուեցոյցը՝ որ 1878 յուն-
վարէն սկսելով կը յանգի ցվերջ դեկտ. 1878 .

Հիւարի եկեղեցւոյ Թաղ. սնտուկին ելում-
տից հաշուեցոյցը՝ որ 1877 օգոստոսէն սկսե-
լով կը յանգի ցվերջ դեկտ. 1878 .

Մայր Եկեղեցւոյ Թաղ. սնտուկին ելումտից
հաշուեցոյցը՝ որ 1878 յունվարէն սկսելով կը
յանգի ցվերջ դեկտ. 1878, և

Քարակէօմրիկի եկեղեցւոյ Թաղ. սնտուկի
ելումտից 26 ամեայ հաշուեցոյցը՝ որ 1876
սեպտեմբերէն սկսելով կը յանգի ցվերջ հոկտ.
1878, ըստ օրինի Տնտես. խորհրդոյ ներկայա-
ցուած և անոնց յար և նման մէկ օրինակը յիշ-
եալ Թաղ. խորհրդոյ յուղարկուելով հրահանգ
տրուած է որ եկեղեցեաց ըսկը կախեն ի տես
Թաղեցւոյ :

Հետեւագէտ Տնտես. խորհուրդն այսօր պաշ-
տօնական ծանուցմամբ հրաւէր կը կարգայ
պատուարժան Թաղեցւոյ, որ սոյն հաշուեցոյ-
ցերուն վրայ օրէն բողոք կամ դիտողութիւն

եթէ ունին՝ թուականէն 21 օր պայմանաժա-
մաւ փութան գրաւոր կերպով ներկայացնել
Տնտես. խորհրդոյ :

Սոյն պայմանաժամը լրանալէ ետեւ որ և է
բողոք կամ դիտողութիւն անլսելի պիտի մնայ .
16 ապրիլ 1879

Ի Պատրիարքարանի Հայոց

Կ. Պօլիս

(Կնէ+)

Այս օրերս լրագրաց ոմանց մէջ Յովհան-
նէս Կ. Գափամաճեան ստորագրութեամբ մաս-
նաւոր ազգ. մը տեսնուեցաւ ճիշդէ վազֆի
մահիւլ ինկաժ և Լանկա Շէյխ Ֆերհատ Թա-
ղը գտնուած տան մը 2/3 մասին վաճառման
վերաբերեալ, որով կը ծանուցուէր թէ սոյն
բաժինն 110 ոսկիի և կամ աւելի գնով ծա-
խու առնուլ ուզողը պէտք է իրեն դիմէ :

Սոյն ազգ. վազֆին հաշիւները շատ տա-
րիներէ հետէ Պատրիարքարանի կողմէ պահան-
ջուած, բայց ցարդ ընդունուած չըլլալով,
Տնտես. խորհուրդն մէկ կողմանէ զանոնք ձեռք
բերել, և միւս կողմանէ յիշեալ մահիւլի գոր-
ծողութիւնը Պատրիարքարանի մէջ կատարել
որոշած է :

Ուստի անոնք որ մահիւլի վերոյիշեալ բա-
ժինը գնել կուզեն, պարտին թուականէն մին-
չև 15 օր դիմել առ Տնտեսական խորհուրդն՝
որ՝ սովորաբար հինգշաբթի օրերը կը գումարի
ի Պատրիարքարան :

16 ապրիլ 1879

Ի Պատրիարքարանի Հայոց

Կ. Պօլիս

(Կնէ+)

Ըստ առաջարկութեան Տնտեսական խոր-
հրդոյ որոշուած է Կեղրոնական ընդհանուր
տուրքէն մինչև առաջիկայ մայիս 1 անվճար
մնացած պարտքերն թղթադրամով գանձել նաև
մինչև ամսոյս վերջը :

Դարձեալ որոշուած է թղթադրամ ընդու-
նիլ Քանչէլէրի և Մուգաթայի տուրց հաշուէն
մինչև առաջիկայ մայիս 1 անվճար մնացած
Կեղր. սնտուկի առեւելքն, պայմանաժամ սահ-
մանուելով՝ Քանչէլէրի տուրց համար մինչև ամ-
սոյս վերջ իսկ Մուգաթաներու համար մինչև
առաջիկայ յունիս 15 . Ի բաց առեալ այն գա-
ւառները՝ յորս սկիզբէն ի վեր թղթադրամ մը-
տած չէ և կամ ոսկեղրամով կը վճարեն իրենց
մուգաթայի տուրքը :

Ուստի Ազգ. Ընդհանուր տուրքէ պարտք
ունեցողները, Քանչէլէրի հին հաշիւ ունեցող
Թաղ. խորհուրդք և Մուգաթայի տուրքն ան-
վճար թողող Գաւառ. վարչութիւնք կը հրա-
ւիրուին փութալ իրենց պարտքերն վճարել ո-
րոշեալ պայմանաժամուն մէջ, յորմէ յետոյ ե-
թէ մէկ օր իսկ անցնի արժաթ դրամով պիտի
ընդունի զանոնք Կեղր. սնտուկին՝ ինչպէս մա-
յիս 1էն սկսեալ տուրքերն :

Թղթադրամով թեր հաշիւ վճարք չպիտի
ընդունուի :

16 ապրիլ 1879

Ի Պատրիարքարանի Հայոց

Կ. Պօլիս

(Կնէ+)

... Խմբագիր

Կը խնդրեմ Ձեր մեծապատուութեանէն
որ հետեւեալ ազգ. Ձեր պատուական լը-
րագրոյն միջոցաւ մէկ քանի անգամ հը-
րատարակել բարեհաճիք :

Ա Ձ Դ

Առ ընտրողս Երեսփոխանաց Մայր եկեղեց-
ւոյ, Կէտիկիաշայի և Գում-գարուի դրսի միաց-
եալ Թաղից :

Մայր-Եկեղեցւոյ, Կէտիկիաշայի և Գում-
գարուի դրսի միացեալ Թաղից երեսփոխաննե-
րէն Տօթթօռ Բէշթիմալեան և Ֆէնէրեան
Յովակիմ էֆէնտիները հրաժարած ըլլալով, ա-
նոնց տեղ նոր ընտրութիւն կատարելու համար
Գեր. Պատրիարքական փոխանորդ Սրբազան
Հօր կողմանէ հրաման եկած է մեզ :

Ընտրողական ժողովը դադարեց քուէարկութեամբ եռապարտիկ թուով հետեւեալ ընտրելեաց ցանկը պատրաստած է ի դիւրութիւն մեծ ընտրողաց .

1. Աւետիս	էֆէնտի	Կիրտաղեան
2. Գաբրիէլ	»	Էլիկիզէլեան
3. Գաբրիէլ	»	Նորասուկեան
4. Միհրան	»	Սէթեան
5. Յարութիւն	»	Մէրեթմ Գուլի
6. Ուրբէն	»	Եղաճեան Աղ- բեանուպօլեցի

Ընտրողը ազատ են ասոնցմէ դուրս առնանց ևս քուէ տալու, բաւական է որ ընտրելիք Սահմ. տրամադրութեանց համեմատ երեսուն տարին լրացուցած, Օսմ. հպատակ և Ազգային օրինաց հմուտ ըլլան և ընտրողութեան իրաւունքէն զրկուած չըլլան :

Քուէարկութիւնը պիտի սկսի յառաջիկայ ապրիլ 24 կերակի օր, Մայր եկեղեցւոյ Ս. Խաչի կողմը, ժամը 12էն մինչև ի ժամ 4 և անմիջապէս քուէհամարի գործողութիւն պիտի կատարուի . հետեւեալ ժամը 4էն ետքը եկած քուէները անընդունելի են :

Անոնք որ իրենց քուէները տնձամբ բերելու կարող չեն, պէտք է որ ստորագրեալ նամակաւ մը բնակութեան փողոցը ու տան թիւը նշանակելով, զրկեն առ Նախագահ ընտրողական ժողովոյ :

Մեր քար զրկուած նամակները չեն ընդունուի :

Ուստի կը հրաւիրուին Մեծ. Ընտրողը, որ բարեհաճին ազգասիրաբար և առանց զանցառութեան մասնակցել քուէի, իրենց ընտրական իրաւունքն ի գործ դնելով :

Մնամ աղօթարար
Նախագահ

Ընտրողական ժողովոյ
Ստիւտենտ Կնյ. Ստիւտենտենտ

16 Ապրիլ 1879

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

Թէև փարիզէն 26 թուով զարնուած հեռագիր մը տեղեկութիւն կուտար թէ Գաղղիա և Անգլիա համաձայնութեամբ հեռագիր մ'ուղղեր են իւրաքանչիւրին ծանուցանելով որ ինքը (Խըթիւլը) պարտաւոր է Գաղղիացի և Անգլիացի նախարարներ անուանել և զանոնք պաշտօնանկ չընել առանց Անգլիոյ և Գաղղիոյ հաւանութեան և թէ՛ եթէ իւրաքանչիւրը չընէ ինչպէս պայմանները, բռնական միջոցներ ի գործ պիտի դրուին իրեն դէմ, սակայն 28ին Սըր Նորթբրօթ Հասարակաց Խորհրդարանին մէջ հարցման մը պատասխանելով յայտարարեց թէ Անգլիա և Գաղղիա միօրինակ ծանուցագիր մը զրկած չեն Եգիպտոսի . բայց երկուքն ալ իւրաքանչիւրն ընթացքին վրայ կտրծիք յայտնած են նմա, զոր պիտի չուզեր մերկապարտնոց առնել :

Ինչ որ ալ լինի, Եգիպտոսի վտանգ մը կը սպառնայ, եթէ իւրաքանչիւրը զանազան ծրագիրը չկարենայ յաջողութեամբ գործադրել և Գաղղիացի ու Անգլիացի նախարարներ անուանելու ճարտարամտութիւնը չունենայ . վստահի միւս կողմանէ Թայմսի մէջ հրատարակեալ հեռագիր մ'ը կը ծանուցանէր թէ Ռ. Դուռը առաջարկած է զԽըթիւլը պաշտօնանկ ընել . և թէև Սըր Նորթբրօթ պատասխանեց թէ յիշեալ հեռագիրը ինքն ալ տեսած է, սակայն մտերմաբար հաղորդուած բան մը չկրնար հրապարակ հա-

նել, բայց Սըր Նորթբրօթ չկրցաւ ուրանալ այսպիսի հեռագրի մը գոյութիւնը, որով և ինքն ալ հաստատեց թէ այսպիսի հեռագիր մը արդարեւ Ռ. Դրենքն Անգլիոյ կառավարութեան զարնուած է թերևս ուրիշ ձևի մը ներքեւ :

Այս ամէնը երաշխաւորութիւն մը կրնան համարուիլ կարծելու թէ Եգիպտոսի խնդիրը դիւրաւ և խաղաղութեամբ չը լուծուի, մանաւանդ որ Գահիրէի իտալական հիւպատոսը շարունակ կը խորհրդակցի իւրաքանչիւր հետ և կ'սկսած կայ թէ իտալիա իրեն հզօր աջակիցներ ունի այս խնդրոյն մէջ :

Արևելեան-թուրքի խնդրոյն նկատմամբ շարունակ յայտարարութիւնք կը լինին Անգլիոյ Խորհրդարանին մէջ ի դիմաց կառավարութեան թէ Պէրլինի դաշնագրութեան գործադրութիւնը երաշխաւոր համար կատարեալ համաձայնութիւն կայ տէրութեանց մէջ . սակայն կերակ թէ այս խնդրոյն վերջնական կարգադրութեան ժամը դեռ ևս չէ՛ հնչած : Օսմանեան զօրքերը տակաւին Արևելեան-թուրքի մտած չեն և կըսուի թէ 150 հազարի չափ զինեալ Պուլըար կազմ և պատրաստ են Օսմ. զօրաց մտնելն արգելելու համար ոյժ և զօրութիւն ունենալով ռուսական բանակը որ իրենց ետին կանգնած է :

Միւս կողմանէ Պուլըարական պատուիրակը Եւրոպական դահլիճները կը յածին տէրութեանց ուշադրութիւնը դէպ ի Արևելեան-թուրքի հրաւիրելու համար և թէև ամենուստ լոկ Պէրլինի դաշնագրութեան գործադրութիւնը բռնուրը կը լսեն, սակայն տակաւին չեն յոգնիր և ձանձրանալ իրենց ձայնը լսելի ընելու համար աշխատել :

Հեռագիր մը կը ծանուցանէր թէ Կ. Պոլսոյ մէջ դեսպանաժողով մը պիտի կազմուի այս և ուրիշ խնդրոց կարգադրութեան համար . իցիւ թէ ստոյգ եղած լինէր և վերջ մը տրուէր այս դժոխային խնդիրներուն որոնք կը կրծեն և կը մաշեցնեն զՏաճկաստան և մասամբ իւր արգելք կը լինին Հայաստանի խոստացեալ բարենորոգմանց գործադրութեան, որոյ ժամանակն անցած իսկ է :

Հելլենական խնդիրն ալ տակաւին անլոյծ մնացած է . և սակայն կը յուսացուի որ Պ. Վատինիթօնի շրջաբերականը խնդրոյն լուծմանը նպաստէ : Յունաստանի Օլկա թագուհին Ռուսիոյ կայսեր ազատութիւնը շնորհաւորելու համար լիլա տիւս գնաց . այս ուղևորութիւնը թէև արենակցական պարտք մ'է զի Չարը թագուհւոյն հօրեղբայրն է, սակայն քաղաքական նշանակութիւն մ'ալ կրնայ ունենալ, այն է Հելլենական խնդրոյն կարգադրութեան համար Չարին յօժարամտութիւնը խնդրել :

Ռուսաստանի մէջ կառավարութեան կողմանէ խառնութիւնք կը շարունակուին : Ս. Փէթրպուրկի կառավարիչը հրամանագիր մը հրատարակելով

կը պատուիրէ որ ամէն ոք զինուորական կամ ոչ զինուորական, իւր քով գտնուած զինուց տեսակը և որքանութիւնը կառավարութեան արձանագրել տայ : Արդէն կը յուսացուէր որ ռուսական կառավարութիւնը Նիհիլիսթներու ծրագիրը խորտակելու համար ամեն միջոց ի գործ պիտի դնէ . ըսել է թէ ֆէթէրսպուրկի կառավարչին այս հրամանագիրը « տակաւին սկիզբն է երկանց » :

Կրեմէ վերստին կը վրդովի : Աթէնքի լրագիրները կը ծանուցանեն թէ անիշխանութիւնը տիրել սկսած է Կրեմէի մէջ : Կը հետևի ուրեմն թէ Ահմէտ Ահմէտ Մուխթար փաշայի և Կրեմէի ազգային ժողովոյ անդամաց միջև վերջին անգամ կնքեալ կանոնադրութիւնը բաւական չը լինի Կրեմէի ժողովուրդը գոհացնելու . և կամ նոյնը ճշդիւ չը գործադրուի :

Անգլիոյ Հասարակաց Խորհրդարանին մէջ Պ. Պուլըար հարցման մը պատասխանելով, ըսաւ թէ Կրեմէի վիճակը արդարեւ գոհացուցիչ չէ և թէ տեղոյն անգլիական հիւպատոսի կարծեացը նախելով, այս վիճակը ուստիականութիւն չըլլալէն առաջ եկած է :

Ն Ե Ր Ք Ի Ն

Պաթէնպէրկի իշխանը, Աղէքսանդր Ա. անուամբ Պուլըարիոյ իշխան ընտրուեցաւ :

— Գանձուց նախորդ նախարար Զիւհաի էֆէնտի վերստին գանձուց նախարար անուանեցաւ փոխանակ Գեանի փաշայի :
— Թէրեմանը Հագիդէթ կըսէ թէ կառավարութեան պաշտօնէից ամառ կաններուն մէկ տասներորդ մասը պըղինձ պիտի վճարուի այսուհետեւ :

— Մայրաքաղաքիս պարսկական դեսպան Մոհսին խան Օսմանիէի առաջին կորդի պատուանշանն ստացաւ վեհ. Սուլթանէն :

— Տէյլի-Նիւս կհրատարակէ թէ Արևելեան-թուրքի Պուլըար պատուիրակները ամսոյս 19ին փարիզէն Լոնտրա հասնուին :

— Յունական նոր փոխառութիւնը որ 60 միլիոն ֆրանքէ կը բաղկանայ, ամսոյս 16ին կնքուեր է :

— Ռուսիոյ կայսեր անձին դէմ դաւաճանութիւն ընող Սօլովիէֆ անուն անձը դատուելու համար բարձրագոյն ատման մը կազմուեր է, որ վեց անդամէ կը բաղկանայ և որուն նախագահն է Գոնսթանթին Մեծ Դուքսը :

— Հօպարթ փաշա երէկ վիէննա մեկնեցաւ ամուսնանալու համար : Սուլթանը այս առթիւ աղամանդազարդ ժամացոյց մը նուիրեց :

— Երվային գործոց պաշտօնէու թեան մէջ խնայողութիւնք եղեր են . ըստ այսմ ժողովոյ նախորդ նախագահ Ահմէտ փաշա, զրահաւորի նախորդ հրամանատար Արիֆ փաշա, Զիւհնի փաշա, Էօմէր փաշա և Հիւսէյին փաշա պաշտօնէ արձակուեր են որոշեալ ամառ կան մը յառկացուելով :

— Անգլիոյ կառավարութեան կողմանէ Թօմաս Միշել Արևելեան-թուրքի

ընդհանուր հիւպատոս և Սամուէլ Անտէրսէն Սերվիոյ սահմանաց ուղղիչ Մասնաժողովին անդամ անուանուեր են :

— Պուլղարիոյ սահմանաց ուղղիչ մասնաժողով անդամը երէկ թաթար-թաղարձը դիմեցան :

— Կիպրոսի վիճակը վատթարացեր է. վաճառականութիւնը դադարել և հունձքերը երաշտութենէ կորսուեր են. հողը երկաթ գործեր է. բնակիչը չկրնալով հաց գտնել, սկսեր են խոտ ուտել: Կենդանիները ամէն օր կը սատկին :

— Անգղիոյ կառավարութիւնը փոքր-Ասիոյ համար խել մը հիւպատոսներ և փոխ-հիւպատոսներ անուաներ է. սա. կայն անձինք դեռ յայտնի չեն :

— Հռովմայ Պապը Աւստրիոյ Կայսեր Թաուսնութեան Չճրդ. տարեդարձի առթիւ ինքնագիր նամակաւ մը շնորհաւորութիւն յայտներ և իւր իւղաներկ կենդանագրէն օրինակ մը ղրկեր է :

Ռուսիոյ կայսրն ալ Շուվալով և Սթրոկոնով դուքսերը ղրկեր է անձամբ Աւստրիոյ կայսեր :

— Թղթադրամը այս առաւօտ 907 1/2 ղրուշ կընէր. պղինձն ալ թէև երէկ իրիկուն մինչև 15 1/2 բարձրացաւ, սա. կայն այս առաւօտ 150 ի իջաւ: Մէճիտին ոսկիէ ունեցած տարբերութիւնն է 7 ղրուշ :

ՁԷՐԱԶ-ՏԷՄԻՐՃԻՊԱՇԵԱՆ ԴԱՄԱՐԱՐԱՆ

Ինչպէս անունն արդէն կը յայտնէ, այս մատենիկն երկու երիտասարդ հեղինակներուն գրած դամբանականներուն հաւաքածոյն է, որ կը գտնուի բոլոր Հայ գրավածաւաց քով:

Գին 5 ղրուշ ողջ թղթադրամ:

ՆՈՒՆԻ ԿԱՂԱՆԴԻ

ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ

Բովանդակութիւնը 16 պատկերազարդ երեսներէ բաղկացեալ է, որուն չորսը աղայոց վերաբերեալ խաղաղքներ են. նոյն խաղաղքներէն մին՝ որ տեսակ մը ծակեր ունի, պէտք է գիշեր ատեն ճրագի լոյսին դէմը բռնել, և ստուերը ճերմակ պատի վրայ ցցունել, նոյն յեռայն որոշ պիտի տեսնուի Յիսուս փրկչի պատկեր մը՝ պատին վրայ գրոշմուած:

Կը գտնուի Սուլթան Համամ Ալլըր էֆէնտի խանի դէմ թիւ 4 Նշան Կ. Պէրպէրեանի փորագրատունը և նոյն վողոցը Զարդարեան գործարանը թիւ 14. և բոլոր գրավածաւաց քով:

ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱՎՈՒԹԻՒՆ ՏԷՏԷՆԱՆ

ԷՕԺԷՆ ՍԻԻ

ԴԻԻՍԱՆՍԱԿ—ԲԼՈՒՐ

ԹԱՐԴՄԱՆԵՑ

Ս. ԴԱԿԱՆ

«Թափառական» Հրէայի անուանի հեղինակին խիստ հետաքրքրաշարժ մէկ վէպն է որուն թատրերգը քանի մը տարի առաջ Կէտիկըաշայի թատրոնին մէջ ներկայացուելով, մեծ ընդունելութիւն գտաւ հասարակութենէն: Գործը երկու

հատորէ կը բաղկանայ որուն առաջինը իզմիրէն հասած բլալով կը ծախուի Եէնի ճամի Զիլինկիրէր ճատտէսի, թիւ 2. Ս. Դուկասեան գրատունը: Գին 2 Քր:

Ս. ՍՈՒՐԷՆԵԱՆ

ՆՈՐ ԴԱՍԱԳԻՐՔ

ԱԶԳԱՅԻՆ ՊԱՏՄՈՒԹԵԱՆ

ԵՐԵՐՏ ՏԷՄ

Վերաբնեալ և յաւելեալ

Ընտիր և հաստատուն թղթի վրայ Հայաստանեայց տպարանէն իւրոյ ընծայուելով կը ծախուի Եէնի ճամի Զիլինկիրէր ճատտէսի թիւ 2, Ս. Դուկասեան գրատունը և ուրիշ գրավածաւաց քով: Գին 3 1/2 ղրուշ արծաթ ստակ:

Վարժարանաց համար օրինաւոր զեղչ կըլլայ:

ԴԱՍՏԻԱՐԱԿ ՄԱՆԿԱՆՑ

ԿԱՍՄ

ԸՆԹԵՐՑԱՐԱՆ

Է ԳԵՐՈՂՈՐԴՈՐԴ

ԹԵՐԵՆԵՅ Ե ԳԵՐԴԱՆԵՐԵՆԵ

ԱՌԱՆՁԱՐ

ՎԵՐՍՏԻՆ ՔՆՆՈՒԱԾ

Սոյն պատուական գրքոյկը որ երկրորդ անգամ տպագրեալ է, կը ծախուի Վ. Յ. Մարգարեան գրատունը Մէրճան չարշը թիւ 57:

ՆՈՐ ԸՆԹԵՐՑԱՐԱՆ

ՅԵՐԵՅ Մ. ՄԱՐԳԱՐԵԱՆ

Բազմահմուտ Մամուրեան էֆէնտի սոյն 140 երեսէ բաղկացեալ գործը, որ իւր կատարելութեամբ կը յուսամբ թէ մուտ պիտի գործէ ազգային վարժարանաց մէջ, իզմիրէն հասած բլալով կը վաճառուի Եէնի-ճամի, Զիլինկիրէր ճատտէսի թիւ 2 Ս. Դուկասեան գրատունը և ուրիշ գրավածաւաց քով:

Գին 1 Քրանք

ԺՕԶԷՅ ՊԱՆՍԱՄՈ

ԹԵՐԵՆԵՅ ԿԱՐԱՅԻՐ ԷՖ. ԵՄԵՏԷԱՆ

Աղէքսանդր Տիւմա գաղղիացի մեծանուն վիպասանին գրչէն ելած սոյն գործին ութերորդ այն է վերջին հատորն ալ իզմիրի Տէտէեան եղբարց տպարանէն իւրոյ ընծայուելով, Պօլիս հասած է: Այս գեղեցիկ վէպին մէջ, ուր Լուի ԺԵ. ի կեանքը վարքն ու վախճանը նկարագրուած են, հետզհետէ կը ներկայանան վոյթէն և Ռուսո՝ անցեալ դարուն այն երկու մեծ մարդիկը, թափուն գիտութիւններ կը յայտնուին, Մասօնաց օթեակները օտարին առջև կը բացուին, վերջապէս ամէն կարգի և հասակի մարդ իւր սիրած նիւթը հոն կը գտնէ և այլն:

Կը ծախուի Եէնի-ճամի, Զիլինկիրէր ճատտէսի թիւ 2 Ս. Դուկասեան գրատունը և ուրիշ գրավածաւաց քով:

Գին 2 Քրանք 25 սանթիմ

ՀՐԱՆՑ ՄՍԱՏՈՒՐ

ՊԱՏԱՆԵԿԱՆ ՆԵՐՇՆՁՈՒՄՆԵՐ

Ուսումնասիր հեղինակն այս գրքոյկին մէջ ամփոփած է իւր գրուածներ, որք, պատանեկան հասակի մէջ երկնուած, դեռահաս հոգւոյ մը առաջին զգացումներն կը պարունակին:

Կը ծախուի Եէնի-ճամի Զիլինկիրէր ճատտէսի թիւ 2 Ս. Դուկասեան գրատունը և ուրիշ հայ գրավածաւաց քով, ի գին 75 Սանթիմ:

ԽՈՐՀՈՒՐԴԻ ՀԱՆԴԻՍԻ

Արարչագործութեան Աստուծոյ յեշ ի գլուոր բաժ. Պօլիս Գ. Քէրէսթէան. Բ. Տպագրութիւն, գործ Ասիական ընկերութեան

Սոյն երկասիրութիւնն որ Արամեան մաքուր տպագրութեամբ տպեալ է, նիւթոյն ազնուութեանը, գրաբառ յըստեկ ու յանկուցիչ ոճոյն և ազգի ազգի գողարիկ իմաստիցը համար՝ կաղանդի նուէր և Մրցմանկարաչխութեան մէկ հաաիկ արժանաւոր պարգև համարուած է:

Գինն է 4 դահեկան ողջ թղթադրամ Դպրոցաց համար մասնաւոր զեղչ կըլլայ: Կեդրոնատեղին է Գրատուն փարիզու, Չաքմաքըճլար եօգուշու Յակոբեան խան, թիւ 13, և կը ծախուի բոլոր գրավածաւաց քով:

ԹՈՒՂԹ ՄԱՐԿՈՍԻ ԱՂԱՔԷԿԵԱՆ

Հայոց աշխարհի ազգի և եկեղեցւոյ ազգայնութեան մասին. առ պատմականաց պատուական

Տէր Ներսէս Արքեպիսկոպոս Աւուր և Պատրիարք Սամանեան շայոց

Ամենապատիւ Ներսէս Արքեպիսկոպոս Պատրիարքի հրամանաւ գրուած և Արամեան տպարանէն գեղեցիկ տպագրութեամբ իւրոյ ընծայուած 160 երեսէ բաղկացեալ գիրք մ'է որուն մէջ Պատուարժան հեղինակը հմտութեամբ խօսած է ոչ միայն Հայոց աշխարհի, աղգի, եկեղեցւոյ պատմութեան վրայ, այլ և Հայոց հին ընկերականութեան և վաճառականութեան, նոյնպէս և Հայաստանի բնական դրից և Հայոց այժմեան բարբառներու վրայ պատմաբանօրէն:

Կը ծախուի Եէնի-ճամի Զիլինկիրէր ճատտէսի թիւ 2 Ս. Դուկասեան գրատունը, և ուրիշ գրավածաւաց քով:

Գին մէկ արծաթ մէճիմ:

ՊԱՏՄԱՆՔ ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ

Հայրենիք չորեքշաբթի և շաբաթ օրերը կը հրատարակուի:

Տարեկան բաժանորդագինն է Պօլսոյ համար 4 Քր, իսկ գաւառաց համար երեք ու կէս արծաթ մէճիմ կանխիկ:

Ստուգման տողը երկու ղրուշ է:

Ի տպագրութեան ուղղեալ նամակ կամ գիրք ետ չչ արուիր:

Լչագրոյս վերաբերեալ ու է գիր պէտք է ուղղել առ Տէր-Խմբագիր Ս. Յ. Մէլիքեան Բիզա բաշա խան թիւ 1:

ՏԷՐ-ԽՄԲԱԳԻՐ

Մ. Յ. ՄԵԼԻՔԵԱՆ

ՏՊԱՐ. Ս. Դ. ՊԱՐՏԻՉՊԱՆԵԱՆ ԵՒ ԸՆԿԵՐ Բիզա փաշա խան թիւ 3